

Standardy Ochrony Małoletnich

Niepubliczna Szkoła Podstawowa i Liceum O!MEGA w Poznaniu

Adres: ul. Koronkarska 8, 61-005 Poznań · Data przyjęcia dokumentu: 09.02.2024 r. · Data wejścia w życie: 15.02.2024 r.

1. Dlaczego tworzymy te standardy?

W O!MEGA wierzymy, że dobra edukacja zaczyna się od relacji. Osoby uczniowskie potrzebują miejsca, w którym mogą czuć się bezpiecznie, być sobą, zadawać pytania, popełniać błędy, rozwijać samodzielność i uczyć się w swoim tempie.

Bezpieczeństwo nie oznacza dla nas wyłącznie braku przemocy. To także codzienne doświadczenie szacunku, uważności, przewidywalności i zaufania. To pewność, że można powiedzieć „nie”, poprosić o pomoc, opowiedzieć o czymś trudnym i zostać potraktowaną lub potraktowanym poważnie.

Tworzymy te standardy, ponieważ każda osoba małoletnia ma prawo do ochrony przed krzywdzeniem. Naszym wspólnym zadaniem jest budowanie środowiska, w którym granice są szanowane, różnorodność jest akceptowana, a trudne sytuacje nie są przemilczane.

Nie oczekujemy, że każda sytuacja będzie prosta albo że zawsze od razu będziemy wiedzieć, co zrobić. Zobowiązujemy się jednak do uważnego reagowania, szukania wsparcia i podejmowania działań, które służą bezpieczeństwu osób małoletnich.

Standardy opisują, jak dbamy o bezpieczeństwo, jakie relacje chcemy budować, jak reagujemy na sygnały krzywdzenia i kto odpowiada za poszczególne działania.

Obowiązują wszystkie osoby pracujące w szkole, niezależnie od formy współpracy, a także inne osoby dopuszczone do działalności związanej z edukacją, opieką lub rozwojem osób małoletnich — w zakresie odpowiednim do ich roli.

Nasze podstawowe zobowiązania

- Dobro i bezpieczeństwo osoby małoletniej są dla nas priorytetem.
- Traktujemy każdą osobę z szacunkiem, niezależnie od jej wieku, pochodzenia, tożsamości, sytuacji rodzinnej, stanu zdrowia, sprawności, sposobu komunikowania się czy potrzeb.
- Słuchamy uważnie i nie bagatelizujemy sygnałów, że komuś dzieje się krzywda.
- Nie zawstydzamy, nie zastraszamy, nie poniżamy i nie stosujemy przemocy.
- Reagujemy na krzywdzenie zarówno ze strony osób dorosłych, jak i innych osób małoletnich.

- Nie pozostawiamy osoby zgłaszającej trudną sytuację samej z problemem.
- Działamy w sposób przemyślany, z poszanowaniem prywatności i godności wszystkich osób, których dotyczy sytuacja.
- Nie obiecujemy całkowitej tajemnicy, jeśli przekazanie informacji jest konieczne, by zapewnić komuś bezpieczeństwo.
- Korzystamy z pomocy odpowiednich osób i instytucji, gdy sytuacja tego wymaga.
- Regularnie sprawdzamy, czy nasze zasady rzeczywiście wspierają bezpieczeństwo i relacje w szkole.

2. Słownik pojęć

Na potrzeby tego dokumentu przyjmujemy następujące znaczenia:

Osoba małoletnia — osoba, która nie ukończyła 18. roku życia, z uwzględnieniem wyjątków przewidzianych w przepisach prawa.

Osoba uczniowska — osoba ucząca się w szkole O!MEGA.

Osoba pracująca w szkole — każda osoba zatrudniona lub współpracująca ze szkołą, niezależnie od podstawy prawnej współpracy, w tym osoby prowadzące zajęcia, osoby wspierające, praktykujące, odbywające staż lub wykonujące zadania na rzecz szkoły.

Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich — osoba wyznaczona do koordynowania wdrażania standardów, wspierania zespołu w ich stosowaniu oraz organizowania przeglądu dokumentu.

Osoba odpowiedzialna za reagowanie na sytuacje związane z bezpieczeństwem — osoba wyznaczona do przyjmowania zgłoszeń, wspierania osób zaangażowanych w sytuację oraz koordynowania dalszych działań zgodnie z procedurami szkoły.

Krzywdzenie — działanie lub zaniechanie, które narusza dobro, prawa, godność lub bezpieczeństwo osoby małoletniej. Może obejmować między innymi przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną, zaniedbanie, przemoc rówieśniczą, przemoc w środowisku domowym oraz krzywdzenie z wykorzystaniem internetu lub innych technologii.

Przemoc rówieśnicza — zachowania jednej lub kilku osób wobec innej osoby uczniowskiej, które powodują krzywdę lub zagrożenie. Mogą mieć charakter fizyczny, słowny, relacyjny, seksualny lub cyfrowy. Szczególnej uwagi wymaga sytuacja, w której zachowania są powtarzalne, wiążą się z przewagą jednej strony albo osoba doświadczająca krzywdzenia nie może skutecznie się obronić. Jednorazowe zdarzenie również może wymagać natychmiastowej reakcji.

Zgłoszenie — informacja o sytuacji, która może zagrażać bezpieczeństwu osoby małoletniej lub naruszać jej granice. Zgłoszenia może dokonać osoba, której dotyczy sytuacja, osoba będąca jej świadkiem, osoba bliska lub ktoś, kto zauważył niepokojące sygnały.

Plan wsparcia — uzgodniony zestaw działań, których celem jest przywrócenie lub zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osoby małoletniej, ograniczenie ryzyka dalszego krzywdzenia i zapewnienie jej odpowiedniej pomocy.

Opiekun prawny — osoba uprawniona do reprezentowania osoby małoletniej zgodnie z przepisami prawa.

Interwencja — działania podejmowane w odpowiedzi na zgłoszenie lub podejrzenie krzywdzenia, w celu ochrony osoby małoletniej i uruchomienia odpowiedniej pomocy.

3. Zasady bezpiecznych relacji między osobami pracującymi w szkole a osobami uczniowskimi

Relacje w O!MEGA opieramy na szacunku, zaufaniu, odpowiedzialności i uważności na granice. Osoba dorosła odpowiada za to, aby relacja edukacyjna i opiekuńcza nie była wykorzystywana do wywierania presji, budowania zależności ani zaspokajania prywatnych potrzeb kosztem osoby małoletniej.

3.1. Jak chcemy budować relacje?

Osoba pracująca w szkole:

- traktuje każdą osobę uczniowską z szacunkiem i życzliwością;
- bierze pod uwagę jej wiek, możliwości, potrzeby, doświadczenia i sposób komunikowania się;
- słucha i stara się zrozumieć perspektywę osoby uczniowskiej;
- wyjaśnia decyzje i zasady w sposób zrozumiały;
- szanuje prawo do własnego zdania, zadawania pytań i wyrażania emocji;
- wspiera samodzielność, zamiast budować posłuszeństwo oparte na strachu;
- reaguje na sytuacje, w których czyjeś granice są naruszane;
- akceptuje każdą osobę uczniowską, traktuje wszystkich na równi;
- korzysta z wiedzy, doświadczenia i swojej pozycji w sposób odpowiedzialny, z poszanowaniem praw, potrzeb i godności osoby uczniowskiej;
- dba o to, by sposób komunikowania się nie zawstydział ani nie poniżał.

3.2. Granice i kontakt fizyczny

Kontakt fizyczny w relacji edukacyjnej uwzględnia potrzeby, komfort, zgodę i granice osoby uczniowskiej. Każdorazowo powinien być adekwatny do sytuacji, uzasadniony i podejmowany z poszanowaniem jej poczucia bezpieczeństwa.

Osoba pracująca w szkole:

- **Dbą o adekwatność kontaktu fizycznego** – podejmuje go wtedy, gdy jest to uzasadnione sytuacją, potrzebami osoby uczniowskiej lub względami bezpieczeństwa.
- **Szanuje zgodę i komfort osoby uczniowskiej** – w razie potrzeby uprzedza o planowanym kontakcie i pyta o zgodę, uwzględniając jej reakcje i sygnały niewerbalne.
- **Respektuje indywidualne granice** – uważnie reaguje na potrzeby osoby uczniowskiej, jej odmowę oraz sygnały wskazujące na dyskomfort.
- **Dbą o bezpieczny i odpowiedni charakter kontaktu** – zachowuje granice właściwe relacji edukacyjnej i kieruje się dobrem oraz ochroną osoby uczniowskiej.

- **Wykorzystuje kontakt fizyczny odpowiedzialnie** – kieruje się troską o bezpieczeństwo, poszanowaniem godności i potrzeb osoby uczniowskiej.
- **Zapewnia bezpieczeństwo w sytuacjach zagrożenia** – w razie bezpośredniego zagrożenia podejmuje niezbędne działania ochronne, ograniczając ingerencję do zakresu koniecznego dla zapewnienia bezpieczeństwa.

Pomoc fizyczna wynikająca z potrzeb zdrowotnych, dostępnościowych lub opiekuńczych powinna być uzasadniona, proporcjonalna, możliwie wcześniej omówiona i realizowana z poszanowaniem prywatności.

Niedopuszczalne jest nawiązywanie przez osobę pracującą w szkole kontaktu o charakterze seksualnym z osobą uczniowską, w tym osobą małoletnią, a także dotykanie jej w sposób naruszający intymność, godność lub granice cielesne. Niedopuszczalne jest również wykorzystywanie przewagi wynikającej z wieku, doświadczenia, funkcji lub zależności służbowej do wymuszania kontaktu fizycznego albo uzyskiwania zgody na zachowania przekraczające granice osoby uczniowskiej.

3.3. Komunikacja

W komunikacji z osobą uczniowską kierujemy się szacunkiem, empatią i uważnością na jej potrzeby oraz granice. W szczególności:

- **Komunikujemy się z szacunkiem** – używamy życzliwego języka, zwracamy się do osoby uczniowskiej z poszanowaniem jej godności i traktujemy ją poważnie.
- **Dbamy o spokojny i wspierający ton wypowiedzi** – w sytuacjach trudnych zachowujemy spokój, jasno wyrażamy swoje oczekiwania i wyznaczamy granice bez zastraszania.
- **Wspieramy rozwój samodzielności i odpowiedzialności** – wyjaśniamy przyczyny podejmowanych decyzji, zachęcamy do refleksji i wspólnego poszukiwania rozwiązań.
- **Szanujemy prywatność i osobiste granice** – podchodzimy z uważnością i szacunkiem do osobistych spraw osoby uczniowskiej, uwzględniając jej potrzeby i poczucie komfortu.
- **Stosujemy język wolny od uprzedzeń i stereotypów** – uwzględniamy różnorodność osób uczniowskich, ich doświadczeń, potrzeb i możliwości.
- **Stosujemy wspierające i adekwatne sposoby reagowania na trudne zachowania** – wybieramy działania, które zapewniają bezpieczeństwo, pomagają zrozumieć konsekwencje zachowania i umożliwiają naprawienie wyrządzonej szkody.
- **Doceniamy indywidualność każdej osoby uczniowskiej** – udzielamy informacji zwrotnej odnoszącej się do konkretnych zachowań i postępow, bez zawstydzania, etykietowania czy porównywania z innymi.

Możemy stawiać granice, nazywać trudne zachowania i ustalać konsekwencje wychowawcze. Robimy to w sposób spokojny, proporcjonalny i skoncentrowany na zachowaniu oraz jego skutkach, a nie na etykietowaniu osoby.

3.4. Prywatność i relacje poza szkołą

Kontakt z osobą uczniowską pozostaje związany z zadaniami edukacyjnymi, opiekuńczymi, organizacją zajęć lub zapewnianiem bezpieczeństwa. W relacjach z osobami uczniowskimi dbamy o profesjonalizm, przejrzystość i poszanowanie ich prywatności.

Osoby pracujące w szkole:

- **Korzystają z ustalonych kanałów komunikacji** – wybierają sposoby kontaktu przyjęte w szkole, które sprzyjają bezpieczeństwu i przejrzystości relacji.
- **Dbają o przejrzystość relacji** – budują relacje oparte na zaufaniu i otwartości, zgodnie z rolą zawodową oraz zasadami obowiązującymi w szkole.
- **Wspierają poczucie bezpieczeństwa** – dbają o to, aby kontakt z osobą uczniowską odbywał się w sposób otwarty i nie wymagał ukrywania go przed rodzicami, opiekunami ani innymi osobami odpowiedzialnymi za jej bezpieczeństwo.
- **Komunikują się z poszanowaniem granic** – dostosowują treść i formę wiadomości do celu zawodowego, wieku oraz potrzeb osoby uczniowskiej.
- **Dbają o odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznościowych** – przestrzegają szkolnych zasad kontaktu również w przestrzeni internetowej.
- **Organizują spotkania indywidualne w sposób zapewniający bezpieczeństwo** – uwzględniają cel rozmowy, jej okoliczności oraz zasady przyjęte w szkole.
- **Zapewniają odpowiednie warunki do rozmów indywidualnych** – szanują prywatność osoby uczniowskiej, dbając jednocześnie o przejrzystość sytuacji i bezpieczeństwo obu stron.

Indywidualna rozmowa może być ważnym elementem wspierania osoby uczniowskiej. Organizujemy ją z uwzględnieniem jej potrzeb, w warunkach zapewniających poczucie bezpieczeństwa, poszanowanie prywatności oraz zgodność z zasadami przyjętymi w szkole.

Kontakt z osobą uczniowską za pośrednictwem prywatnych kont w mediach społecznościowych, prywatnych komunikatorów lub prywatnego numeru telefonu powinien być ograniczony do sytuacji rzeczywiście uzasadnionych dobrem lub bezpieczeństwem osoby uczniowskiej i odbywać się w sposób przejrzysty, zgodny z zasadami obowiązującymi w szkole. Osoba pracująca w szkole nie prowadzi z osobą uczniowską tajnej korespondencji, nie prosi jej o ukrywanie kontaktu przed rodzicami lub opiekunami ani przed osobami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo w szkole. Spotkania poza szkołą wymagają uzasadnienia związanego z wykonywaną rolą i zapewnienia odpowiednich warunków bezpieczeństwa.

3.5. Wsparcie i odpowiedzialność

Osoba pracująca w szkole buduje relacje oparte na zaufaniu, szacunku i poczuciu bezpieczeństwa, dbając o granice wynikające z jej roli zawodowej. Nie obciąża osoby uczniowskiej własnymi problemami ani odpowiedzialnością za swoje potrzeby emocjonalne.

Jeśli zauważy, że relacja staje się nadmiernie osobista lub może przekraczać granice, konsultuje sytuację z osobą odpowiedzialną za bezpieczeństwo w szkole.

4. Zasady bezpiecznych relacji między osobami uczniowskimi

Chcemy, aby szkoła była miejscem, w którym można się różnić, popełniać błędy, rozmawiać o trudnościach i szukać porozumienia. Budujemy społeczność opartą na szacunku, empatii, odpowiedzialności i trosce o bezpieczeństwo każdej osoby. Uczymy się rozwiązywać trudności z uwzględnieniem potrzeb i granic innych osób.

W relacjach między osobami uczniowskimi:

- **Szanujemy godność, granice i prywatność innych osób** – uwzględniamy ich potrzeby, uczucia i prawo do podejmowania własnych decyzji.
- **Dbamy o bezpieczeństwo i dobro innych osób** – reagujemy na sytuacje, które mogą prowadzić do krzywdy, zarówno w bezpośrednim kontakcie, jak i w przestrzeni cyfrowej.
- **Komunikujemy się z szacunkiem** – wyrażamy swoje zdanie i emocje w sposób, który uwzględnia godność innych osób.
- **Dbamy o życzliwość i poczucie przynależności** – tworzymy relacje, w których każda osoba może czuć się akceptowana i traktowana z szacunkiem.
- **Odpowiedzialnie dzielimy się informacjami** – szanujemy prywatność innych osób, w tym ich wizerunek, wiadomości i osobiste doświadczenia.
- **Szanujemy autonomię i decyzje innych osób** – uwzględniamy ich zgodę na kontakt fizyczny, udział w aktywnościach oraz dzielenie się osobistymi informacjami.
- **Zwracamy uwagę na sygnały dyskomfortu** – reagujemy z uważnością na odmowę, niepewność i potrzebę zachowania dystansu.
- **Budujemy relacje oparte na równości i wzajemnym szacunku** – dbamy o to, aby różnice w sile, liczebności, pozycji społecznej czy możliwościach w przestrzeni cyfrowej nie były wykorzystywane do wywierania presji.
- **Wspieramy postawy odpowiedzialne i życzliwe** – wzmacniamy zachowania, które sprzyjają bezpieczeństwu, współpracy i wzajemnej pomocy.
- **Reagujemy na krzywdę i szukamy wsparcia** – gdy jesteśmy świadkami sytuacji zagrażającej bezpieczeństwu innej osoby, w miarę możliwości pomagamy i zwracamy się do zaufanej osoby dorosłej.

W sytuacjach konfliktowych wspieramy osoby uczniowskie w rozpoznawaniu emocji i potrzeb, prowadzeniu rozmowy, naprawianiu szkód oraz poszukiwaniu rozwiązań z poszanowaniem perspektywy każdej ze stron.

W sytuacjach, w których dochodzi do przemocy, zastraszania, wyraźnej nierównowagi sił lub istnieje ryzyko dalszego krzywdzenia, najważniejsze jest zapewnienie bezpieczeństwa osobie doświadczającej krzywdy. Działania podejmujemy z uwzględnieniem jej potrzeb i poczucia bezpieczeństwa, nie wywierając presji na konfrontację, pojednanie ani udział we wspólnej rozmowie z osobą, której zachowanie budzi obawy.

5. Bezpieczna rekrutacja i przygotowanie osób pracujących w szkole

Bezpieczeństwo zaczyna się przed rozpoczęciem pracy z osobami małoletnimi. Szkoła prowadzi rekrutację i dopuszcza do działalności związanej z edukacją lub opieką zgodnie z obowiązującymi przepisami.

5.1. Weryfikacja przed rozpoczęciem pracy

Osoba odpowiedzialna za rekrutację zapewnia wykonanie wymaganych prawem czynności, w szczególności:

- weryfikację osób w odpowiednich rejestrach, w tym w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, w zakresie wymaganym prawem;
- uzyskanie informacji z Krajowego Rejestru Karnego, jeżeli wymagają tego przepisy;
- zebranie wymaganych oświadczeń i dokumentów, w tym dokumentów dotyczących niekaralności lub państw, w których dana osoba zamieszkiwała, jeśli mają zastosowanie;
- sprawdzenie kwalifikacji i doświadczenia odpowiednich do powierzanych zadań;
- udokumentowanie przeprowadzonych czynności zgodnie z przepisami.

Czynności te przeprowadza się przed dopuszczeniem osoby do działalności objętej ustawowym obowiązkiem weryfikacji. Szczegółowy zakres dokumentów zależy od sytuacji danej osoby i aktualnych wymagań prawnych.

Dokumentacja rekrutacyjna jest przechowywana w sposób zapewniający poufność i zgodność z przepisami o ochronie danych.

5.2. Wprowadzenie do standardów

Każda osoba rozpoczynająca pracę lub współpracę otrzymuje dostęp do Standardów Ochrony Małoletnich i zostaje zapoznana z:

- zasadami bezpiecznych relacji;
- sposobami zgłaszania niepokojących sytuacji;
- osobami odpowiedzialnymi za przyjmowanie zgłoszeń;
- procedurą reagowania;
- zasadami ochrony prywatności i danych;
- zasadami bezpiecznego korzystania z narzędzi cyfrowych;
- obowiązkami wynikającymi z przepisów prawa.

Zapoznanie się ze standardami potwierdza się pisemnie lub w inny przyjęty w szkole sposób umożliwiający udokumentowanie tego faktu.

5.3. Szkolenia i wsparcie zespołu

Szkoła zapewnia osobom pracującym dostęp do informacji i szkoleń dotyczących rozpoznawania sygnałów krzywdzenia, przyjmowania zgłoszeń, ochrony osób małoletnich i reagowania w sytuacjach trudnych.

Osoba, która nie wie, jak postąpić, powinna móc skonsultować sytuację z osobą odpowiedzialną za bezpieczeństwo. Wątpliwości nie zwalniają z obowiązku podjęcia działań, jeśli istnieje ryzyko dla osoby małoletniej.

6. Rozpoznawanie sygnałów krzywdzenia

Krzywdzenie nie zawsze jest widoczne. Osoba małoletnia może nie mówić wprost o tym, co się dzieje. Może się obawiać, wstydzić, nie rozumieć sytuacji lub nie mieć słów, by ją opisać.

Niepokój mogą wzbudzać między innymi:

- nagłe zmiany zachowania, nastroju lub poczucia bezpieczeństwa;
- wycofanie, lęk przed konkretną osobą lub miejscem;
- niewyjaśnione urazy albo częste dolegliwości;
- wypowiedzi wskazujące na poniżanie, groźby, przemoc lub naruszanie granic;
- silny stres związany z telefonem, internetem lub kontaktami z innymi osobami;
- oznaki zaniedbania potrzeb zdrowotnych, emocjonalnych lub podstawowych potrzeb życiowych;
- informacje o przemocy w domu, w grupie rówieśniczej lub w internecie;
- zachowania seksualne nieadekwatne do wieku, sytuacji lub granic innych osób.

Żaden pojedynczy sygnał nie musi oznaczać krzywdzenia. Nie trzeba jednak mieć pewności ani samodzielnie ustalać wszystkich okoliczności, aby zgłosić niepokój.

Naszym zadaniem nie jest samodzielne rozstrzyganie, co dokładnie się wydarzyło. Naszym zadaniem jest uważnie przyjąć informację, zadbać o bezpieczeństwo osoby małoletniej i uruchomić odpowiednie działania.

7. Jak przyjmujemy zgłoszenie?

Zgłoszenie może pochodzić od osoby uczniowskiej, rodzica lub opiekuna, osoby pracującej w szkole, świadka zdarzenia albo innej osoby, która ma uzasadniony niepokój.

Zgłoszenia można dokonać:

- bezpośrednio do osoby odpowiedzialnej za reagowanie na sytuacje związane z bezpieczeństwem (psycholog i pedagog szkolny)
- do osoby kierującej szkołą;
- do dowolnej zaufanej osoby pracującej w szkole;
- telefonicznie pod numerem szkolnym.

Osoba przyjmująca zgłoszenie wysłuchuje zgłaszającego spokojnie i z szacunkiem, nie ocenia go oraz nie obiecuje zachowania informacji w tajemnicy, jeżeli konieczne będzie podjęcie działań dla ochrony osoby małoletniej. Zgłoszenie należy niezwłocznie przekazać osobie odpowiedzialnej za interwencje. Jeżeli zgłoszenie dotyczy tej osoby lub istnieje podejrzenie konfliktu interesów, należy przekazać je dyrektorowi szkoły, a jeżeli dotyczy dyrektora — drugiej osobie kierującej szkołą lub właściwemu organowi prowadzącemu.

Każde zgłoszenie należy odnotować, również wtedy, gdy na tym etapie nie można potwierdzić wszystkich okoliczności.

7.1. Jak rozmawiamy z osobą, która zgłasza krzywdzenie?

- Zapewniamy możliwie spokojne i bezpieczne warunki rozmowy.
- Słuchamy bez oceniania i bez podważania relacji.
- Dziękujemy za zaufanie i odwagę powiedzenia o sytuacji.
- Nie obwiniamy osoby zgłaszającej.
- Nie naciskamy na szczegółowy opis.
- Nie zadajemy pytań sugerujących odpowiedź.
- Nie prosimy o wielokrotne opowiadanie tej samej historii różnym osobom, jeśli można tego uniknąć.
- Wyjaśniamy, jakie kroki mogą nastąpić dalej.
- Nie obiecujemy, że informacja pozostanie wyłącznie między nami.
- Przekazujemy informacje tylko tym osobom, które muszą je znać, aby zapewnić bezpieczeństwo i podjąć odpowiednie działania.

Jeżeli osoba małoletnia opowiada o krzywdzeniu, dajemy jej czas i możliwość mówienia własnymi słowami. Nie wymagamy, by przedstawiła pełną, uporządkowaną relację.

7.2. Co robimy bezpośrednio po zgłoszeniu?

Osoba przyjmująca zgłoszenie:

- Sprawdza, czy ktoś jest w bezpośrednim niebezpieczeństwie.
- Jeśli sytuacja tego wymaga, organizuje natychmiastową pomoc i oddzielenie osób w sposób zapewniający bezpieczeństwo.
- Wysłuchuje zgłoszenia w zakresie niezbędnym do zrozumienia pilności sytuacji.
- Informuje osobę odpowiedzialną za reagowanie lub osobę kierującą szkołą.
- Sporządza notatkę zgodnie z zasadami dokumentowania.
- Dbą o to, aby osoba małoletnia wiedziała, gdzie może uzyskać dalsze wsparcie.

Jeżeli istnieje bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia, nie czekamy na zakończenie wewnętrznych konsultacji. Wzywamy odpowiednie służby ratunkowe.

8. Procedura reagowania na podejrzenie krzywdzenia

Każde zgłoszenie traktujemy poważnie. Dalsze działania dobieramy do charakteru sytuacji, poziomu ryzyka, potrzeb osoby małoletniej i obowiązków wynikających z prawa.

8.1. Podejrzenie krzywdzenia przez osobę dorosłą

Jeżeli pojawia się podejrzenie, że osoba małoletnia jest krzywdzona przez osobę dorosłą — członka zespołu, osobę współpracującą, rodzica, opiekuna lub inną osobę — szkoła:

- Dbą o natychmiastowe bezpieczeństwo osoby małoletniej.
- Przekazuje informację osobie kierującej szkołą i osobie odpowiedzialnej za reagowanie.

- Ogranicza możliwość dalszego kontaktu, jeśli jest to potrzebne dla ochrony osoby małoletniej i możliwe w ramach kompetencji szkoły.
- Dokumentuje zgłoszenie i podjęte działania.
- Ustala, czy i jakie zawiadomienia lub inne działania są wymagane prawem.
- Zapewnia osobie małoletniej odpowiednie wsparcie.
- Chroni prywatność osób zaangażowanych i nie rozpowszechnia informacji poza gronem osób, które muszą je znać.
- Monitoruje bezpieczeństwo osoby małoletniej po podjęciu działań.

Jeżeli zgłoszenie dotyczy osoby kierującej szkołą albo osoby odpowiedzialnej za reagowanie, informację przekazuje się innej wyznaczonej osobie lub organowi prowadzącemu, zgodnie z przyjętymi zasadami.

8.2. Podejrzanie krzywdzenia przez osobę uczniowską

Jeżeli krzywdzenie może wynikać z zachowania jednej osoby uczniowskiej wobec innej, szkoła:

- W pierwszej kolejności dba o bezpieczeństwo osoby doświadczającej krzywdzenia.
- Podejmuje działania ograniczające ryzyko powtórzenia się sytuacji.
- Rozmawia z osobami zaangażowanymi, z poszanowaniem ich godności i z uwzględnieniem wieku oraz możliwości komunikacyjnych.
- Nie wymaga od osoby doświadczającej krzywdzenia konfrontacji z osobą, której zachowanie budzi obawy.
- Informuje rodziców lub opiekunów, jeżeli jest to bezpieczne i zgodne z dobrem osoby małoletniej.
- Ustala potrzebne formy wsparcia dla osoby doświadczającej krzywdzenia oraz działania edukacyjne i wychowawcze wobec osoby, której zachowanie spowodowało krzywdę.
- Dokumentuje sytuację i podejmowane działania.
- Sprawdza, czy działania przynoszą poprawę i czy osoba małoletnia czuje się bezpieczniej.

Osoba, której zachowanie spowodowało krzywdę, również może potrzebować wsparcia i pomocy w zmianie zachowania. Nie oznacza to pomniejszania skutków tego zachowania ani rezygnacji z ochrony osoby doświadczającej krzywdzenia.

W sytuacjach poważnych, powtarzających się lub mogących stanowić przestępstwo szkoła podejmuje działania zgodnie z obowiązującymi przepisami i w razie potrzeby zawiadamia właściwe instytucje.

8.3. Podejrzanie krzywdzenia w środowisku domowym

Jeżeli istnieje podejrzenie, że osoba małoletnia doświadcza przemocy lub zaniedbania w domu, szkoła:

- Uważnie przyjmuje informację i ocenia pilność sytuacji z perspektywy bezpieczeństwa.
- Konsultuje dalsze kroki z osobą odpowiedzialną za reagowanie.

- Nie kontaktuje się automatycznie z osobą, która może być źródłem krzywdzenia, jeśli mogłoby to zwiększyć zagrożenie.
- Rozważa, czy zachodzą przesłanki do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” lub zawiadomienia właściwych organów.
- Podejmuje działania przewidziane prawem, w tym wymagane zawiadomienia, jeśli istnieją ku temu podstawy.
- Zapewnia osobie małoletniej wsparcie i monitoruje jej sytuację.

Nie uzależniamy reakcji szkoły od zgody osoby podejrzewanej o krzywdzenie ani od tego, czy osoba małoletnia jest gotowa opowiedzieć o wszystkich szczegółach.

8.4. Podejrzenie przestępstwa lub bezpośredniego zagrożenia

Jeżeli okoliczności wskazują na możliwość popełnienia przestępstwa na szkodę osoby małoletniej, szkoła podejmuje działania wymagane prawem, w tym zawiadamia właściwe organy, gdy istnieje taki obowiązek.

W sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia należy niezwłocznie wezwać pomoc pod numerem alarmowym 112.

Szkoła nie prowadzi własnego postępowania karnego ani nie zastępuje działań organów ścigania. Nie podejmuje prób wymuszania przyznania się, konfrontowania osób w sposób mogący zwiększyć ryzyko ani samodzielnego zbierania dowodów poza zakresem koniecznym do ochrony osoby małoletniej.

8.5. Gdy sytuacja nie jest jednoznaczna

Nie każda trudność oznacza przemoc, ale każda uzasadniona obawa zasługuje na uwagę.

Jeżeli informacje są niepełne:

- nie bagatelizujemy zgłoszenia;
- zapisujemy fakty i konkretne sygnały, unikając ocen i domysłów;
- konsultujemy sytuację z osobą odpowiedzialną;
- podejmujemy proporcjonalne działania ochronne;
- wracamy do sytuacji, aby sprawdzić, czy ryzyko nie wzrosło.

Brak pewności nie jest powodem do pozostawienia osoby małoletniej bez wsparcia.

9. Wsparcie osoby małoletniej

Naszym celem nie jest wyłącznie zareagowanie na zdarzenie. Chcemy również pomóc osobie małoletniej odzyskać poczucie bezpieczeństwa i dostęp do relacji, nauki oraz codziennych aktywności.

Zakres wsparcia dostosowujemy do indywidualnej sytuacji. Może ono obejmować:

- wskazanie zaufanej osoby, do której można zwrócić się w szkole;
- regularne, krótkie rozmowy sprawdzające samopoczucie i poczucie bezpieczeństwa;
- dostosowanie organizacji zajęć lub kontaktów, jeśli jest to potrzebne;

- ograniczenie kontaktu z osobą, której zachowanie budzi obawy;
- wsparcie psychologiczne lub pedagogiczne, jeśli jest dostępne;
- pomoc w skontaktowaniu się z odpowiednimi specjalistami lub instytucjami;
- współpracę z rodzicami lub opiekunami, o ile jest to bezpieczne;
- dostosowanie wymagań lub organizacji pracy na czas potrzebny do ustabilizowania sytuacji.

9.1. Plan wsparcia

W sytuacjach, które tego wymagają, szkoła opracowuje plan wsparcia osoby małoletniej.

Plan powinien określać:

- Najważniejsze potrzeby związane z bezpieczeństwem i dobrostanem.
- Działania, które szkoła podejmie niezwłocznie.
- Osoby odpowiedzialne za poszczególne działania.
- Sposób komunikowania się z osobą małoletnią.
- Zakres współpracy z rodzicami lub opiekunami, jeżeli jest to bezpieczne.
- Potrzebę skierowania do specjalistycznej pomocy.
- Termin sprawdzenia, czy działania są skuteczne.
- Sposób aktualizacji planu, jeśli sytuacja się zmieni.

Plan wsparcia opracowuje osoba wyznaczona przez dyrektora, we współpracy z psychologiem lub pedagogiem szkolnym oraz innymi osobami, których udział jest potrzebny. Plan uwzględnia sytuację, potrzeby i możliwości osoby małoletniej, jej zdanie oraz poczucie bezpieczeństwa. Określa w szczególności formy i osoby udzielające wsparcia, działania podejmowane przez szkołę, sposób monitorowania sytuacji oraz termin oceny skuteczności udzielonej pomocy.

Jest także omawiany z osobą małoletnią w sposób dostosowany do jej wieku i możliwości rozumienia sytuacji. Informacje o planie przekazuje się rodzicom lub opiekunom, o ile nie zagraża to dobru osoby małoletniej. Plan podlega aktualizacji, gdy zmienia się sytuacja osoby małoletniej lub dotychczasowe działania nie przynoszą oczekiwanych rezultatów.

10. Bezpieczeństwo w internecie i korzystaniu z urządzeń cyfrowych

Internet jest częścią życia, nauki i relacji. Chcemy wspierać osoby uczniowskie w korzystaniu z niego w sposób bezpieczny, świadomy i odpowiedzialny.

Szkoła:

- rozmawia o prywatności, zgodzie, wizerunku i odpowiedzialności za publikowane treści;
- uczy rozpoznawania przemocy cyfrowej, manipulacji, nękania i prób wyłudzenia informacji;
- reaguje na zgłoszenia dotyczące gróźb, ośmieszania, rozpowszechniania prywatnych materiałów lub innych form krzywdzenia online;

- zapewnia osobom uczniowskim możliwość zgłoszenia niepokojącej sytuacji bez obawy o zawstydzenie;
- dba o to, by urządzenia i narzędzia cyfrowe wykorzystywane w szkole służyły celom edukacyjnym i były używane zgodnie z zasadami bezpieczeństwa;
- ogranicza dostęp do treści nieodpowiednich do wieku, w zakresie możliwym przy używanych rozwiązaniach technicznych;
- chroni dane i informacje o osobach uczniowskich.

Komunikacja cyfrowa między personelem a osobami uczniowskimi odbywa się za pośrednictwem kanałów przyjętych w szkole, z uwzględnieniem zasad ochrony prywatności. Niedopuszczalne jest wykorzystywanie komunikacji elektronicznej do poniżania, zastraszania, nakłaniania do zachowań naruszających granice, nawiązywania relacji seksualnych lub proszenia o przesyłanie intymnych zdjęć bądź nagrań.

W przypadku ujawnienia cyberprzemocy, rozpowszechniania intymnych materiałów, gróźb lub kontaktu zagrażającego bezpieczeństwu osoby małoletniej personel przyjmuje zgłoszenie, zabezpiecza dostępne informacje w sposób nienaruszający prywatności i uruchamia procedurę interwencji. Osoba zgłaszająca nie jest obciążana odpowiedzialnością za samodzielne rozwiązanie sytuacji.

11. Ochrona prywatności, danych i wizerunku

Prywatność jest częścią bezpieczeństwa. Informacje o sytuacji rodzinnej, zdrowiu, emocjach, trudnościach lub doświadczeniu krzywdzenia traktujemy z wyjątkową uwagą.

Osoby pracujące w szkole:

- przekazują informacje o osobie małoletniej wyłącznie osobom, które potrzebują ich do realizacji swoich obowiązków lub zapewnienia bezpieczeństwa;
- nie omawiają trudnych sytuacji w miejscach, w których mogą usłyszeć je osoby postronne;
- nie wykorzystują informacji o osobie uczniowskiej do żartów, oceniania ani nieformalnych rozmów;
- przechowują dokumentację w zabezpieczony sposób;
- przestrzegają zasad ochrony danych osobowych;
- nie publikują danych, zdjęć ani nagrań bez odpowiedniej podstawy prawnej i wymaganych zgód.

11.1. Wizerunek

Publikowanie wizerunku osoby małoletniej odbywa się zgodnie z prawem, zasadami ochrony danych i przyjętymi w szkole procedurami.

Przed wykonaniem lub publikacją zdjęć i nagrań szkoła sprawdza, czy istnieje właściwa podstawa do takiego działania. Uwzględnia też zdanie i komfort osoby małoletniej, stosownie do jej wieku i możliwości zrozumienia sytuacji.

Nie publikujemy materiałów, które mogą narazić osobę małoletnią na zawstydzenie, stygmatyzację, niebezpieczeństwo albo ujawnienie informacji, których nie chce udostępniać.

12. Wyjścia, wydarzenia i aktywności poza szkołą

Podczas wyjść, wycieczek, wydarzeń i innych aktywności poza szkołą obowiązują te same zasady ochrony małoletnich co na terenie szkoły.

Osoby odpowiedzialne za organizację:

- planują opiekę adekwatnie do wieku, liczby osób i charakteru wydarzenia;
- przekazują informacje o zasadach bezpieczeństwa;
- ustalają sposób kontaktu w sytuacjach trudnych;
- dbają o dostępność pomocy i możliwość zgłoszenia problemu;
- respektują prywatność, granice i potrzeby osób uczniowskich;
- reagują na sygnały krzywdzenia również wtedy, gdy zdarzenie ma miejsce poza szkołą.

Współpraca z zewnętrznymi organizatorami, prowadzącymi warsztaty lub innymi osobami mającymi kontakt z osobami małoletnimi odbywa się z uwzględnieniem obowiązków prawnych i zasad bezpieczeństwa przyjętych w szkole.

13. Osoby odpowiedzialne za stosowanie standardów

Dla przejrzystości działań szkoła wyznacza osoby odpowiedzialne za poszczególne obszary.

Osoby kierująca szkołami:

Anna Górna – dyrektorka SP

Magdalena Kubiak – dyrektorka LO

Każda osoba pracująca w szkole ma obowiązek zareagować na sytuację, która może zagrażać osobie małoletniej. Nie można pozostawić zgłoszenia bez działania wyłącznie dlatego, że nie należy ono do podstawowego zakresu obowiązków danej osoby.

14. Dokumentowanie i poufność

Szkoła dokumentuje zgłoszenia oraz działania podejmowane w odpowiedzi na podejrzenie krzywdzenia w zakresie niezbędnym do ochrony osoby małoletniej, zapewnienia ciągłości działań i wypełnienia obowiązków prawnych.

Dokumentacja może obejmować:

- datę i sposób przyjęcia zgłoszenia;
- opis informacji przekazanych przez osobę zgłaszającą;
- konkretne zaobserwowane sygnały lub zdarzenia;
- podjęte działania ochronne;
- informacje o konsultacjach i zawiadomieniach, jeśli miały miejsce;

- ustalenia dotyczące wsparcia;
- terminy i wyniki sprawdzenia, czy działania poprawiły bezpieczeństwo.

W dokumentacji odróżniamy fakty od przypuszczeń. W miarę możliwości zapisujemy dokładne słowa osoby zgłaszającej, jeśli mają znaczenie dla zrozumienia sytuacji. Nie dodajemy ocen, etykiet ani niepotwierdzonych interpretacji.

Dostęp do dokumentacji mają wyłącznie osoby upoważnione. Dokumenty przechowuje się w sposób bezpieczny, zgodnie z przepisami o ochronie danych i zasadami obowiązującymi w szkole.

Poufność nie oznacza zaniechania działań. Jeżeli przekazanie informacji jest konieczne, by ochronić osobę małoletnią lub wypełnić obowiązek prawny, szkoła przekazuje je właściwym osobom lub instytucjom w niezbędnym zakresie.

15. Udostępnianie standardów

Pełna wersja Standardów Ochrony Małoletnich jest dostępna:

- w sekretariacie szkoły;
- na stronie internetowej szkoły

Szkoła przygotowuje także wersję skróconą, napisaną językiem zrozumiałym dla osób uczniowskich.

Osoby uczniowskie i ich rodzice lub opiekunowie są informowani o tym, gdzie można znaleźć standardy, do kogo zgłaszać niepokojące sytuacje i w jaki sposób szkoła reaguje na zgłoszenia.

Na prośbę wyjaśniamy zapisy dokumentu w sposób dostosowany do wieku, potrzeb i możliwości komunikacyjnych danej osoby.

16. Przegląd i aktualizacja standardów

Standardy nie są dokumentem, który tworzymy raz i pozostawiamy bez zmian. Sprawdzamy, czy są zrozumiałe, użyteczne i odpowiadają na rzeczywiste potrzeby społeczności O!MEGA.

Przegląd standardów odbywa się co najmniej raz na dwa lata, a także wtedy, gdy:

- zmieniają się przepisy prawa;
- pojawia się sytuacja wskazująca, że procedury wymagają poprawy;
- osoby uczniowskie, rodzice, opiekunowie lub osoby pracujące w szkole zgłaszają istotne uwagi;
- dotychczasowe rozwiązania okazują się niewystarczające.

W przeglądzie uwzględniamy doświadczenia zespołu, zgłoszenia dotyczące bezpieczeństwa, wnioski z działań i dostępne rekomendacje.

Zmiany dokumentu zatwierdza osoba lub organ uprawniony zgodnie z zasadami obowiązującymi w szkole.

17. Postanowienia końcowe

Standardy wchodzą w życie z dniem: 15.02.2024r.

Każda osoba pracująca w szkole ma obowiązek zapoznać się z dokumentem i stosować jego zasady w zakresie swojej roli.

Standardy nie zastępują obowiązujących przepisów prawa. W sytuacji, w której przepisy nakładają szczególny obowiązek działania, szkoła realizuje ten obowiązek.

Wątpliwości dotyczące interpretacji standardów należy konsultować z osobą odpowiedzialną za ich stosowanie lub osobą kierującą szkołą.